

"כאן אני נמצא, יותר מזה לא אדע, יותר מזה לא אוכל לעשות. ספינתי אין לה הגה, היא שטה עם הרוח המנשב במחוזות המוות התחתיים [...] אני מתרוצץ, רגע מעלה, רגע מטה, רגע ימינה, רגע שמאלה, לא נח ולא שוקט. הצייד הפך לפרפר. אל תצחק"
גראככוס הצייד מאת פראנץ קפקא, בתרגום של שמעון זנדבנק

מתוך יומן עבודת השחקנים

העבודה על "שעת הגלגול" התחילה ב- 27.03.2014 וממשיכה עד היום. במהלך החזרות תיעדנו את כל ימי העבודה. טלי ניהלה יומן עבודה ומדי פעם מישהו מאתנו הוסיף את מחשבותיו. העתקנו לכאן כמה תיעודי ימים מתוך שנת העבודה.

27.03.2014

פגישה ראשונה עם תולעת על עלה (זה הולך להיות הפרויקט החדש שלנו?)... התולעת הייתה מונחת על עלה, העלה היה מונח על כיסא. ישבנו כל אחת/אחד בנפרד להתבוננות במלאכת המחשבת הזאת של הטבע. בסוף יום העבודה לקחה כל אחת כמה תולעי משי לבנות ורעבות – לגדל בבית ולעקוב אחר הגלגול. עדי מוסיפה: אני מתרוצצת כדי שיהיו להן עלי תות טריים. רובן אוכלות ללא הפסקה, וחלקן מרימות את חצי גופן העליון ונשארות כך זמן רב! מה הן עושות??

20.4

נועה כתבה לנו בלילה שהפרפר הראשון בקע. היא שלחה לנו תמונות מקסימות!

יעל: אני מתחילה לגלגל מחשבות ושאלות ביצועיות בעקבות הצפייה וההתבוננות בגלגול המלא, מזחל לגולם לפרפר, של זחלי המשי, על תהליכים/ מופעים של התפתחות ושינוי, על גלגולים שונים שלנו בתוך זהויות רבות ועל היכולת או אי היכולת שלנו להיות באמת בתוך רגע של השתנות.

1.7

הליכת לילה. שישה מקטעי הליכה של 20 דק' כל אחד. כל מקטע מובל ע"י אחד האנשים, לפי סדר שהוגרל מראש. הוגרלה גם משימה לכל אחד אותה יש לבצע בתוך מסגרת 20 הדקות. סדר המובילים – עדי, שירלי, טלי, יעל, נעה, רונן. שירלי כותבת ביומן: יצאנו למסע רגלי עם מילה אחת מודפסת על פיסת נייר שכל אחד מאתנו קיבל מרותי (המילה שלי הייתה "התגלגלות"). רציתי ללכת לאיבוד. להגיע למקום לא נודע. פתאום, לא הבנתי איפה אני, ואיך אני ביחס לעולם. מה שבער בי בעיקר, היה: ללכת למקום לא ידוע, בתנופה ובתנועה – כאילו אני יודעת לאן ללכת. טלי מוסיפה: התגלמות: מחפשת את הדרך. מתפשטת. מחליפה, משילה את עורי. מורידה אותי מעצמי כדי לחפש אני שעדיין לא מכירה בי. מוצאת שקט. שרה לי שיר ערש שסבתא סלי הייתה שרה לי.

2.7

יום שחור

8.7

שיחת סיכום על תהליך הצפייה בתולעים – רותי שאלה כל אחד מאתנו - מה עוררה בו הצפייה בתהליך שעוברת התולעת? היא משתפת אותנו במחשבות שלה, כשהיא מצטטת מילים מתוך מחזה שכתבה ידידתה בלהה פלדמן: **"הייתה לי שיחה עם דארווין. שאלתי אותו: מה אוריש לבתי, שאמי הורשה לי?"** ושותלת שאלה פנימית – מה או מי מתגלגל בי? איפה אני יכולה לזהות בתוכי ישויות שהשאירו בי ציווי, זיכרון, דרכי פעולה?

20.7

תרגול בשילוב קטעי עיתונות (אוספים בזמן האחרון ידיעות על דברים שקורים בזמן שאנחנו בחדר החזרות).

תרגיל דיבור: עומדים במסגרת החיצונית של החלל. מי שבוחר להשתמש בטקסט מדבר אותו מבחוץ ובכך מפעיל את מי שנע מולו, בהשפעת הקול והטקסט שלו. מבצע התנועה נכנס לעבודה בתוך החלל. התנועה היא תמיד תנועה שכבר הייתה. היא חוזרת ומשכפלת את עצמה.

רותי ציינה בסוף התרגיל שמכיוון שעבדנו עם סט מצומצם מאוד של טקסטים זה יצר ניצולת טובה של מה שיש, של האופציות השונות.
רותי מכוונת לידיעות שהן לא – "הידיעה עצמה" אלא ידיעה מוסטת - ידיעה שמשלימה מידע על מקרה שכבר אירע, אן, נותנת רמז למקרה שעתידי לקרות.

3.8

חימום גוף, חימום קול, עבודת מוסיקה עם אבשלום. כל הגרסאות של השיר עד כה. ואריאציות משותפות ואישיות של תאים מוסיקליים. מעגל בישיבה – אימפרוביזציה תוך שימוש באלמנטים עליהם עבדנו. בחרנו שלושה מהלכים להמשך העבודה: 1. שירה בפיצ' גבוה ומתמשך, 2. שירה גרונית, 3. שירה בפיצ' נמוך, כמו תיפוף.
עמידה במסגרת – אימפרוביזציה תוך שימוש בשלושת האלמנטים של השירה ובנוסף – שילוב של טקסטים (ידיעות מהעיתון, טקסטים וקולות שאספנו בהליכת הלילה).

6.8

נסיעה לכנסיית ההשתנות בפסגת הר התבור! השתתפנו במיסת ההשתנות שנחגגת בכנסייה לציון יום ההשתנות של ישו הנוצרי. בדרך, שמענו מוסיקה שאבשלום הביא, שיש בה סוגים שונים של טרנספורמציות מוסיקליות.

7.8

קראנו את הטקסט בפעם הראשונה! פרק 10 מתוך הספר "טבעות שבתאי" מאת וו. ג. זבאלד.
יעל: אני בהלם. איך עושים תיאטרון עם כזה טקסט? זה נראה בלתי אפשרי. כל כך הרבה פרטים. קשה לתפוס את זה. כל כך הרבה שינויים, מעברים מדבר לדבר בתוך משפט אחד. אז, אני נזכרת במשפט שרות אמרה לנו באחת החזרות שיכול אולי לעזור לחשוב על זה כך: הטקסט – לפני כל נתון ספציפי על דמות או מקום או מצב - הוא קודם כל טקסט. אותיות, מילים, פסיקים, נקודות. לפעמים הדבר הכי חשוב במשפט הוא איפה לשים בו פסיק.

9.9

חזרה ראשונה אחרי חופשת הקיץ. עבודה עם הטקסט – "מי את?" מתוך "אליס בארץ הפלאות".
טלי כותבת: רותי דיברה היום על "רוח קריאה קרנבלית של הטקסט", רוח שמכירה באפשרות שלנו להתהפך אל תוך הטקסט ולא להשתעבד לו, על חוסר האחריות, שהיא הדבר הכי אחראי לאמן יוצר, ופתאום הבנתי שרק רק מתוך עבודה משוחררת יכול להיווצר נתון אישי. אף פעם לא להעמיד פנים אלא להיאחז במסגרות של אמת. לבוא ממקום משוחרר שמרשה לעצמו לעשות ניסיונות, להביא דברים מופרכים עד זועתיים אבל מתוך רוח משוחררת.

12.11

איך חומרי השינוי, ההתגלגלות, ההשתנות האישית, יכולים להמשיך לתוך דמויות קיימות, כתובות? רות מציעה לנו לנסות לקרוא את הדמויות של צ'כוב דרך "שפת הגלגול" ולנסות לפרש אותן מתוך המערכת הזאת.

הדמויות האלה, כולן, נמצאות על איזשהו סף. הן במשא ומתן אישי לגבי השתנות, לקראת השתנות, או בסירוב להשתנות.

להתבונן על כל אחת מהן ולבדוק איפה היא נמצאת, באיזה שלב היא ביחס לשלבי תהליך הגלגול. תרגיל המתנה וזליגה על הכיסאות - מחכים למישהו במקום ציבורי. לפני אחרי או באמצע פגישה. מחפשים את רגעי המעבר בין החיפוש והמתנה האנושיים, היומיומיים, לבין החיפוש החייתי, ה"תולעי" בו צפינו.

יעל מוסיפה: אנו קוראים יחד עם רות טקסטים תאורטיים שעוזרים לנו לפענח את מעשה עבודת השחקן שלנו. מתוך אחד המאמרים: "הימצאותה של היעשות בין דפי ספר קוראת קודם כל להתבוננות חווייתית, להתחקות מיקרוסקופית אחר כל תנועותיה, אחר מרחב הפעולה שהיא פורשת לפנינו" (אייל דותן). אני חשה שהדמיון בין הסיטואציה האנושית של המתנה בישיבה על כיסא וציפייה למישהו או למשהו, לבין התנועה החייתית של החיפוש הממושך של תולעת המשי אחרי מקום מתאים להתגלם בו, צפן בחובו אפשרויות חקירה של אופני מעבר וזליגה הלך ושוב, ממצבים מובהקים ומוכרים למצבי ביניים עמומים, חסרי פשר לעיתים, בהם הגוף יוצא מאיזון הנוח והמוכר, ולרגע נדמה לחיה.

עבודה עם כסאות בחלל. מבנים של כיסאות. בחרנו 3 פרגמנטים, מהלכים שהגענו אליהם בעבודה הפתוחה וניסינו לבצע אותם שוב, לשחזר אותם. לא פשוט לשחזר משהו שקרה באימפרוביזציה. לשחק זה לא להיות צייתן. אסור לציית להוראה. צריך להמציא את עצמי מחדש. אסור לעבוד בלי דחף, בלי קריאה פנימית. לפעמים אחריות יתר מחבלת לנו בעבודה. להעז להיות במקום שלא יודע כלום, שלא יודע מה יהיה עוד שניה ואיך זה ימשיך? ולתת ל"זה" לקרות מהמקום הלא צפוי.

2 נקודות חשובות: כיווניות – דחף לפעולה, והיענות לשינוי. העניין הוא "לטייל" בין כל מיני רמות של דיבור. צריך להיות בדרגה של שחרור שיאפשר לי לעבור משכבה לשכבה.

14.1.2015

עבודה על הסצנות: חיפוש תנוחות, אחיזות של הגוף. עבודה במעגל – העברת טקסטים. ההקשבה לפרטנר והתגובה אליו זה הדבר החשוב ביותר. הקשבה לסוג האנרגיה ואיך היא מתגלמת דרך המילים, הטקסט. איך לשייך את הנתון השרירותי שקיבלתי/לקחתי מפרטנר או שיצרתי בעצמי ולראות אם אני יכולה לעשות עם זה משהו רלוונטי. המכלול מורכב מאנרגיה אקראית (מחפץ, מפרטנר) ומהטקסט. רות מציינת: זה כמו חידה – יש שני נתונים שצריך ליצור מהם קשר. כך זה באמנות ובמדע וגם בעבודת השחקן. הפגישה עם האקראי חדה ועלינו – חובת ההוכחה. למצוא תשובה. האקראיות מזמנת לנו ניסיונות. צריך לעבוד המון (ליצור שכבות רבות של עבודה וידע) ואז – להקשיב לרגע!

18.1

עבודה פתוחה על טקסטים – איך אוגרים ומשמרים דברים שקרו בקריאה הפתוחה? איך מרחיבים את האפשרויות ומגיעים לשחרור גם כשאנחנו במסגרת יותר הדוקה? אם נותנים חירות לזכות ולחובה שלנו להיות במצב נייד, אז הכל אפשרי. נחוצה תעוזה!!! עבודה עם דף של מילות קישור ("אכן", "זאת אומרת", "לעומת זאת", "אמנם", "לכן", "כאמור" וכד') – מילים רבות ערך ביכולתן לגלגל את הטקסט.

איך להשתמש במילים האלה מתוך צורך לדבר אל מי שמולי. אני ואת/ה. המילים המקריות האלה יוצרות קירבה, יוצרות עולם ביננו. המילים האלה עושות משהו למילים האחרות. הן מחברות, הן מהפכות, הן מסבירות, הן מקרבות. עבודה על פרק 10 – תככים צרפת. שירלי עם הטקסט שלה ואנחנו מולה/איתה עם מילות הקישור. זרקנו לה מילים והיא שייכה אותם לטקסט. לפעמים זה יצא מופרך לחלוטין ולפעמים דווקא מהמופרך, מהלא מובן מאליו יוצאים אפשריים מעניינים. המילים האלה מציעות שדה פעיל. זה גורם לטקסט לא להיות הסבר אלא להיות פעיל. והעניין הוא לא רק להפעיל אותן אלא להפעיל אותן כאן ועכשיו. להפעיל טיעונים ומבנים.

1.2

עבודה על אליס בשילוב הסצנות – מי את? היה הבסיס וממנו יצאנו לחלקים, משפטים מצ'כוב. עדי מוסיפה: קרה משהו טוב בעבודה היום - העיקרון שהחומרים של הדמויות הם בתוכנו, הם קצה של רגע של אדם, הם בסף של משהו, כל האנשים האלה הם על סף איזשהו עניין. ופתאום עוברים אותו. איזושהי אפשרות שהייתה בי, יוצאת. ואז זו אני. דרך הטקסט הזה שכתב צ'כוב ושאני רק למדתי בעל פה – זה נהיה אני. מצאתי את זה אצלי. צריך שכל השכבות של העבודה יהיו זמינות – כל הזהויות, הדמויות, הגלגולים...

3.2

עבודה על המעברים לדיבור של דמות. לגילום. אימון על הרגע שבו אני נכנסת לגלם מישהו, או מגלגלת חלק ממני לדמות. אנחנו בשלב שבו מתחילים להדק אבל לא רוצים לסגור הרמטית. יש עוגנים שצריך לשמור עליהם ולצדם – להמשיך לנסות דברים. לא לוותר אף פעם על ההזדמנות לפתוח חומר ברגע בריאתו, בהווה, להיות

אמיצים ולא לצטט משהו שכבר עשיתי וקיבעתי. אם בחרתי פעם משהו שנכנס למאגר המבעים, הפעולות, התגובות שלי – למצוא אותו ברגע הפעלתו, כל פעם מחדש. את הדחף!

3.03.2015

הגלגול הושלם! זחלי המשי החדשים בוקעים מן הביצים. המרדף אחרי עלי התות התחיל מחדש. הונן כותב: יותר מ 15 שנים של יצירה מתגלגלות בעבודת הקבוצה. כיסאות, חלקי תפאורה, פעולות דיבור, קולות ומבעים, מנגינות ובגדי עבודה אפורים מגולגלים בתוכנו ומתגלגלים מתוכנו, מצטברים, נערמים ומשתנים מעבודה אחת לעבודה אחרת, ושוב, חוזרים בצורתם המקורית או מתבקעים מתוכנו בצורתם החדשה. אני חש שאנחנו, בני האדם, נמצאים כל חיינו בשלב הזחל המחפש; חסר מנוחה אף פעם לא מסופק ולא שלם, במרדף תמידי מרגע הלידה ועד רגע המוות אחרי הפינה המושלמת שתתאים לחוט הנכון.